

Bruksela, 29 listopada 2024 r.
(OR. en)

16181/24

RECH 521
AGRI 835
COMPET 1159
COWEB 191

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Data:	29 listopada 2024 r.
Do:	Delegacje

Nr poprz. dok.:	15304/24 + COR 1
-----------------	------------------

Dotyczy:	Ewentualna ogólnoeuropejska inicjatywa badawczo-innowacyjna na rzecz postępów w zakresie zrównoważonego gospodarowania zasobami naturalnymi, bezpieczeństwa systemów żywnościowych i wprowadzania biogospodarki, przy wykorzystaniu potencjału Europy Środkowo-Wschodniej – Konkluzje Rady (29 listopada 2024 r.)
----------	--

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie ewentualnej ogólnoeuropejskiej inicjatywy badawczo-innowacyjnej na rzecz postępów w zakresie zrównoważonego gospodarowania zasobami naturalnymi, bezpieczeństwa systemów żywnościowych i wprowadzania biogospodarki, przy wykorzystaniu potencjału Europy Środkowo-Wschodniej, w wersji zatwierdzonej przez Radę na jej 4063. posiedzeniu 29 listopada 2024 r.

**KONKLUZJE RADY W SPRAWIE EWENTUALNEJ OGÓLNOEUROPEJSKIEJ
INICJATYWY BADAWCZO-INNOWACYJNEJ NA RZECZ POSTEPÓW W ZAKRESIE
ZRÓWNOWAŻONEGO ZARZĄDZANIA ZASOBAMI NATURALNYMI,
BEZPIECZEŃSTWA SYSTEMÓW ŻYWNOŚCIOWYCH I WPROWADZANIA
BIOGOSPODARKI, PRZY WYKORZYSTANIU POTENCJAŁU EUROPY ŚRODKOWO-
WSCHODNIEJ**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

PRZYWOŁUJĄC

- konkluzje Rady Europejskiej z 23 i 24 czerwca 2022 r.¹, w których uznaje ona europejską perspektywę Ukrainy, Republiki Mołdawii i Gruzji, a jednocześnie wyraża swoje pełne i jednoznaczne zaangażowanie na rzecz perspektywy członkostwa Bałkanów Zachodnich w UE;
- konkluzje Rady Europejskiej z 26 i 27 października 2023 r.² w sprawie konkurencyjności UE, w których podkreślono, że UE potrzebuje solidnej bazy gospodarczej zapewniającej jej długoterminową konkurencyjność oraz równe warunki działania zarówno w wymiarze wewnętrznym, jak i globalnym;
- swoje konkluzje z 29 listopada 2019 r.³ w sprawie zaktualizowanej strategii dotyczącej biogospodarki „Zrównoważona biogospodarka dla Europy: wzmocnienie powiązań między gospodarką, społeczeństwem i środowiskiem”, w których uznano rolę inicjatywy BIOEAST we wdrażaniu strategii UE dotyczącej biogospodarki;
- zalecenie Rady z 26 listopada 2021 r.⁴ w sprawie Paktu na rzecz badań naukowych i innowacji w Europie powiązanego z komunikatem Komisji pt. „Nowa europejska przestrzeń badawcza na rzecz badań naukowych i innowacji”;

¹ EUCO 24/22.

² Dok. EUCO 14/23.

³ Dok. 14594/19.

⁴ Dok. 13701/21.

- swoje konkluzje z 25 kwietnia 2023 r.⁵ w sprawie możliwości biogospodarki w świetle obecnych wyzwań, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów wiejskich, w których to konkluzjach zachęca się Komisję i państwa członkowskie do zacieśnienia współpracy w ramach inicjatywy BIOEAST;
- swoje konkluzje z 24 maja 2024 r.⁶ pt. „Konkurencyjny przemysł europejski motorem naszej ekologicznej, cyfrowej i odpornej przyszłości”, w których wzywa się Komisję do uznania biotechnologii i gospodarki opartej na biomasie za element składowy polityki przemysłowej UE oraz do zapewnienia koordynacji w celu zwiększenia spójności polityki;
- następujące komunikaty Komisji, wraz z towarzyszącymi im dokumentami: „Europejski Zielony Ład”⁷; „Nowy plan działania UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym na rzecz czystszej i bardziej konkurencyjnej Europy”⁸; „Sprawozdanie z postępu prac na temat działań UE w dziedzinie klimatu za 2023 r.”⁹; „Zabezpieczenie naszej przyszłości: cel klimatyczny Europy na 2040 r. i droga ku neutralności klimatycznej do 2050 r. jako fundamenty zrównoważonego, sprawiedliwego i dostatniego społeczeństwa”¹⁰; oraz „Budowanie przyszłości w zgodzie z naturą: pobudzanie rozwoju biotechnologii i bioprodukcji w UE”¹¹; w tych komunikatach i dokumentach podkreślono znaczenie biogospodarki we wspieraniu transformacji ekologicznej i europejskiej konkurencyjności,

⁵ Dok. 8406/23.

⁶ Dok. 10127/24.

⁷ COM(2019) 640 final.

⁸ COM(2020) 98 final.

⁹ COM(2023) 653 final.

¹⁰ COM(2024) 63 final.

¹¹ COM(2024) 137 final.

1. UZNAJE, że osiągnięcie średnio- i długoterminowych celów Europejskiego Zielonego Ładu na lata 2030 i 2050 jest uzależnione m.in. od zrównoważonej produkcji i wykorzystania biomasy, w tym bioodpadów. PODKREŚLA, że zrównoważona biogospodarka o obiegu zamkniętym może pomóc w osiągnięciu celów Europejskiego Zielonego Ładu, a także zwiększyć konkurencyjność Europy. Z ZADOWOLENIEM PRZYJMUJE informacje na temat planowanej aktualizacji strategii UE dotyczącej biogospodarki przed końcem 2025 r., która powinna uwzględniać obecne wyzwania społeczne, demograficzne, gospodarcze i środowiskowe, przemysłowy wymiar biogospodarki i jej powiązania z biotechnologią i bioprodukcją w celu wzmocnienia gospodarki UE. Jednocześnie powinna ona uwzględniać zasadę ostrożności i priorytetowo traktować interesy konsumentów. PRZYJMUJE DO WIADOMOŚCI, że wyzwania są coraz bardziej złożone, co zostało uwzględnione w wyżej wymienionych strategiach, i wykraczają poza granice państw członkowskich, a w ich przewyżczeniu pomogłaby szersza współpraca transnarodowa z państwami trzecimi dzielącymi wartości i zasady UE.
2. ODNOTOWUJE toczące się debaty na temat zrównoważoności i konkurencyjności, zwłaszcza w odniesieniu do niezbędnych, ale podatnych na zagrożenia zasobów naturalnych, takich jak gleba, woda słodka i usługi ekosystemowe; DOSTRZEGA też kluczowe znaczenie bezpieczeństwa europejskich systemów żywnościowych oraz potencjał innowacji i rozwiązań opartych na biotechnologii w działaniach na rzecz zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego w Europie.
3. ZWRACA UWAGĘ na prace prowadzone w tym zakresie w ramach bieżących partnerstw europejskich, w tym m.in. w obrębie klastra 6 programu „Horyzont Europa”, takich jak Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Biotechnologicznej Europy Opartej na Obiegu Zamkniętym, w ramach którego wprowadzono strategię i plan działania na rzecz szerszego uczestnictwa, z myślą o mobilizacji niedostatecznie reprezentowanych zainteresowanych stron i beneficjentów; ZWRACA też UWAGĘ na pozytywny przykład partnerstwa w dziedzinie badań i innowacji w regionie Morza Śródziemnego (PRIMA) jako instrumentu służącego zacieśnianiu współpracy z państwami sąsiadującymi z UE. PODKREŚLA znaczenie synergii i komplementarności między misjami, w szczególności unijną misją w zakresie odbudowy naszych oceanów i zasobów wodnych i unijnym paktem na rzecz zdrowych gleb.

4. ZAUWAŻA, że tendencje odnotowane w ramach Europejskiego Rankingu Innowacyjności wskazują, że państwa członkowskie z Europy Środkowo-Wschodniej w większości są uznawane za początkujących i umiarkowanych innowatorów, a ich udział w programach ramowych utrzymuje się na umiarkowanym poziomie. PODKREŚLA potrzebę zwiększenia inwestycji na szczeblu krajowym i podjęcia dalszych działań w celu rozszerzenia uczestnictwa z myślą o wsparciu wymiany i waloryzacji doskonałości naukowej i innowacji opartych na biotechnologii w całej europejskiej przestrzeni badawczej (EPB).
5. ODNOTOWUJE potrzebę promowania zrównoważonego rozwijania łańcuchów dostaw i modeli biznesowych, także w odniesieniu do produktów o wyższej wartości, oraz lokalnego przetwarzania zasobów biologicznych w państwach członkowskich z Europy Środkowo-Wschodniej poprzez angażowanie zainteresowanych stron – w sposób inkluzywny i oddolny – w badania, innowacje i wdrażanie zrównoważonych rozwiązań opartych na biotechnologii, tak by ułatwić transformację Europy w kierunku przyszłości opartej na zrównoważoności i obiegu zamkniętym.
6. ODNOTOWUJE rolę inicjatywy BIOEAST we wspieraniu sprawiedliwej transformacji ekologicznej w Europie oraz postępy, jakie umożliwiła w ostatnich latach, służąc jako platforma z ugruntowanym mechanizmem koordynacji, strukturą i zasobami w określaniu wspólnych strategicznych priorytetów w zakresie badań i innowacji w dziedzinie agroekologii, odporności na deficyt wody słodkiej, bezpieczeństwo systemów żywnościowych oraz zrównoważonej biogospodarki o obiegu zamkniętym. ZWRACA UWAGĘ na potencjalne możliwości związane z ujednoceniem polityk i regulacji dotyczących biogospodarki na szczeblu unijnym, zwłaszcza jeśli chodzi o tworzenie warunków sprzyjających inwestycjom, badaniom, innowacjom i zrównoważonemu rozwojowi w tym sektorze.
7. PRZYJMUJE DO WIADOMOŚCI zobowiązanie ministrów odpowiedzialnych za rolnictwo i badania z 11 państw członkowskich uczestniczących w inicjatywie BIOEAST wyrażone we wspólnej deklaracji z 2019 r.¹², w której nakreślono kierunek przyszłych działań BIOEAST, a także potwierdzone zobowiązanie w postaci deklaracji podpisanej w lipcu 2024 r. przez ministrów odpowiedzialnych za rolnictwo i badania z 10 państw członkowskich do rozwijania partnerstwa w celu zajęcia się wzajemnymi powiązaniem między zrównoważonymi zasobami naturalnymi, systemami żywnościowymi i wprowadzaniem biogospodarki w Europie Środkowo-Wschodniej.

¹² Dok. 9235/19.

8. UZNAJE potrzebę wzmocnienia otwartej i inkluzywnej współpracy w dziedzinie badań i innowacji związanych z biogospodarką między wszystkimi państwami członkowskimi UE, przy jednoczesnym wspieraniu otwartej współpracy z Bałkanami Zachodnimi i krajami kandydującymi. PRZYJMUJE DO WIADOMOŚCI propozycję zawartą w deklaracji inicjatywy BIOEAST podpisanej przez 10 państw członkowskich, by utworzyć ogólnoeuropejską inicjatywę badawczo-innowacyjną dotyczącą obiegu węgla, krążenia wody w przyrodzie, cyklu żywienia i cyklu energii, w kontekście zrównoważonego zarządzania zasobami naturalnymi, bezpieczeństwa systemów żywnościowych i wprowadzania biogospodarki, przy wykorzystaniu potencjału państw członkowskich z Europy Środkowo-Wschodniej, Bałkanów Zachodnich i krajów kandydujących, dzięki czemu – poprzez przyjęcie i dostosowanie innowacyjnych rozwiązań i wyników badań o najwyższej doskonałości naukowej – można by zaradzić lokalnym potrzebom. Sygnatariusze inicjatywy BIOEAST przekonują, że taka ewentualna inicjatywa mogłaby dodatkowo zwiększyć europejską konkurencyjność w dziedzinie biogospodarki, w tym bioprodukcji i biotechnologii, a jednocześnie przyczynić się do ochrony i efektywnego wykorzystania zasobów naturalnych, zapewniając dostęp do prywatnych i publicznych środków finansowych w celu pobudzenia innowacyjnych rozwiązań opartych na biotechnologii.
9. UZNAJE potrzebę bardziej dogłębnej dyskusji ze wszystkimi państwami członkowskimi i Komisją Europejską na temat roli badań i innowacji w wykorzystaniu potencjału państw członkowskich z Europy Środkowo-Wschodniej, Bałkanów Zachodnich i krajów kandydujących w zakresie biogospodarki w kontekście europejskiej autonomii strategicznej. Ewentualna nowa inicjatywa badawczo-innowacyjna mogłaby pomóc w udostępnianiu kluczowej wiedzy i *know how*, intensyfikowaniu dyplomacji naukowej poprzez promowanie i ochronę wartości europejskich, takich jak etyka badawcza, uczciwość i równość płci, a także we wspieraniu relacji, stabilności, dobrobytu i zrównoważonej transformacji na Bałkanach Zachodnich i w krajach kandydujących oraz przeciwdziałać drenażowi mózgow. Lepsze wykorzystanie synergii i większe uczestnictwo powinny wnieść wartość dodaną do europejskiego ekosystemu badań i innowacji, zwiększyć bezpieczeństwo systemów żywnościowych UE poprzez szczególny nacisk na bezpieczeństwo, autentyczność i jakość produktów spożywczych i waloryzację strumieni ubocznych, jak również pomóc uwolnić niedostatecznie wykorzystany potencjał w zakresie biomasy w UE oraz na Bałkanach Zachodnich i w krajach kandydujących, przynosząc pozytywne efekty zewnętrzne na całym jednolitym rynku, a także zwiększyć europejską konkurencyjność.

10. **PODKREŚLA** wartość dodaną transnarodowych inicjatyw badawczo-innowacyjnych w zapewnianiu nowych rozwiązań w zakresie dwojakiej transformacji – ekologicznej i cyfrowej, zdrowia i wyzwań społecznych – i **WSKAZUJE**, że pilnie potrzebne są wysokiej jakości projekty o zrównoważonym charakterze, które są wdrażane z zapewnieniem wysokiego poziomu przejrzystości i wysokich standardów. Taka ewentualna nowa ogólnoeuropejska inicjatywa mogłaby zaowocować pogłębieniem współpracy strategicznej; powinna też określać jasne cele, aby unikać nakładania się działań w ramach istniejących i nowych inicjatyw badawczo-innowacyjnych na szczeblu unijnym i krajowym i tym samym powielania finansowania, oraz aby zapewnić większą odporność w obliczu kryzysów.
11. W związku z tym **ZWRACA SIĘ** do Komisji, z pełnym poszanowaniem przysługującego jej prawa inicjatywy, o przeprowadzenie analizy luk zgodnie z mającymi zastosowanie procedurami, aby w konsultacji z ekspertami ocenić potrzebę, wykonalność i wpływ uruchomienia ewentualnej nowej ogólnoeuropejskiej inicjatywy badawczo-innowacyjnej – z uwzględnieniem wszystkich możliwych wariantów – w zakresie zrównoważonego zarządzania zasobami naturalnymi, bezpieczeństwa systemów żywnościowych i wprowadzania biogospodarki, przy wykorzystaniu potencjału państw członkowskich z Europy Środkowo-Wschodniej, Bałkanów Zachodnich i krajów kandydujących do UE. W zależności od wyników takiej analizy można by rozważyć przygotowanie, w konsultacji z państwami członkowskimi, strategicznego planu działania z myślą o zapewnieniu, by zasoby naturalne państw członkowskich, uzupełnione o zasoby Zachodnich i krajów kandydujących, były redystrybuowane i wykorzystywane w oparciu o wyniki badań i innowacyjne technologie o najwyższej doskonałości naukowej dostępne i pożądane w całej UE.
-